

Студент 5 курсу
факультету економічної інформатики ХНЕУ

МОДЕЛІ АНАЛІЗУ ДИНАМІКИ РИНКОВОЇ ВАРТОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. Розглянуто комплекс моделей, який на основі адаптивних моделей, методів аналізу просторово-динамічних даних, методів класифікації з навчанням дозволяє аналізувати динаміку ринкової вартості підприємства.

Аннотация. Рассмотрен комплекс моделей, который на основе адаптивных моделей, методов анализа пространственно-временных данных, методов классификации с обучением позволяет анализировать динамику рыночной стоимости предприятия.

Annotation. The article is devoted to complex of models which on the basis of adaptive models, methods of spatially-dynamic data analysis, methods of classification allows to analyze dynamics of the market value of the enterprise.

Ключові слова: ринкова вартість підприємства, прогнозування, діагностика, адаптивні моделі, моделі панельних даних, моделі класифікації.

Домінуючою метою стратегічного менеджменту на підприємстві стає підвищення ринкової вартості підприємства. У даний час не тільки в США, але й у європейських, а також багатьох азійських країнах затвердилася думка, що зростання ринкової вартості підприємств і зростання капіталізації галузі в цілому гарантують виконання підприємствами їх суспільних функцій і забезпечують збереження привабливих робочих місць, що відповідає потребам суспільного прогресу та завданням економічного зростання [1 – 3].

Показник ринкової вартості стає одним з основних індикаторів ефективності фінансового управління й багато в чому визначає можливості підприємства з фінансування розвитку бізнесу. Тому в системах інформаційного забезпечення фінансового управління особливу значимість здобуває завдання розробки моделей прогнозування ринкової вартості, що дозволяють вчасно діагностувати негативні тенденції її зміни й розробити комплекс заходів, спрямованих на підвищення інвестиційної привабливості підприємства.

Теоретичні засади проблеми побудови механізмів управління ринковою вартістю підприємства розглядаються в роботах багатьох закордонних та вітчизняних вчених. Однак деякі аспекти проблеми, зокрема побудова економіко-математичних моделей аналізу динаміки ринкової вартості підприємства, не знайшли належного відображення в науковій літературі.

Для всебічного аналізу ринкової вартості підприємства та визначення напрямків корегування параметрів фінансової стратегії підприємств запропоновано комплекс моделей, який включає адаптивні моделі прогнозування, моделі аналізу просторово-часових даних, а також моделі класифікації та розпізнавання образів. Концептуальну схему взаємозв'язку моделей аналізу динаміки ринкової вартості наведено на рисунку. Апробація комплексу моделей здійснювалася на даних підприємств машинобудівної галузі. У табл. 1 подано порівняльний аналіз якості адаптивних моделей прогнозування ринкової вартості досліджуваних підприємств машинобудівної галузі на підставі отриманого значення середньої абсолютної процентної помилки. Як видно з табл. 1, для прогнозування оцінки ринкової вартості Крюківського вагонобудівного заводу доцільно використовувати модель Хольта ($m.a.p.e. = 5,0395 \%$); МоторСіч – модель Хольта ($m.a.p.e. = 4,9945 \%$); Автокраз – модель експонентного згладжування з урахуванням експонентного тренда ($m.a.p.e. = 5,0689 \%$). Аналіз отриманих результатів дозволив зробити висновки, що лише МоторСіч має позитивну динаміку зміни ринкової вартості, а ринкова вартість Автокраза та Крюківського вагонобудівного заводу буде знижуватися протягом аналізованого періоду.

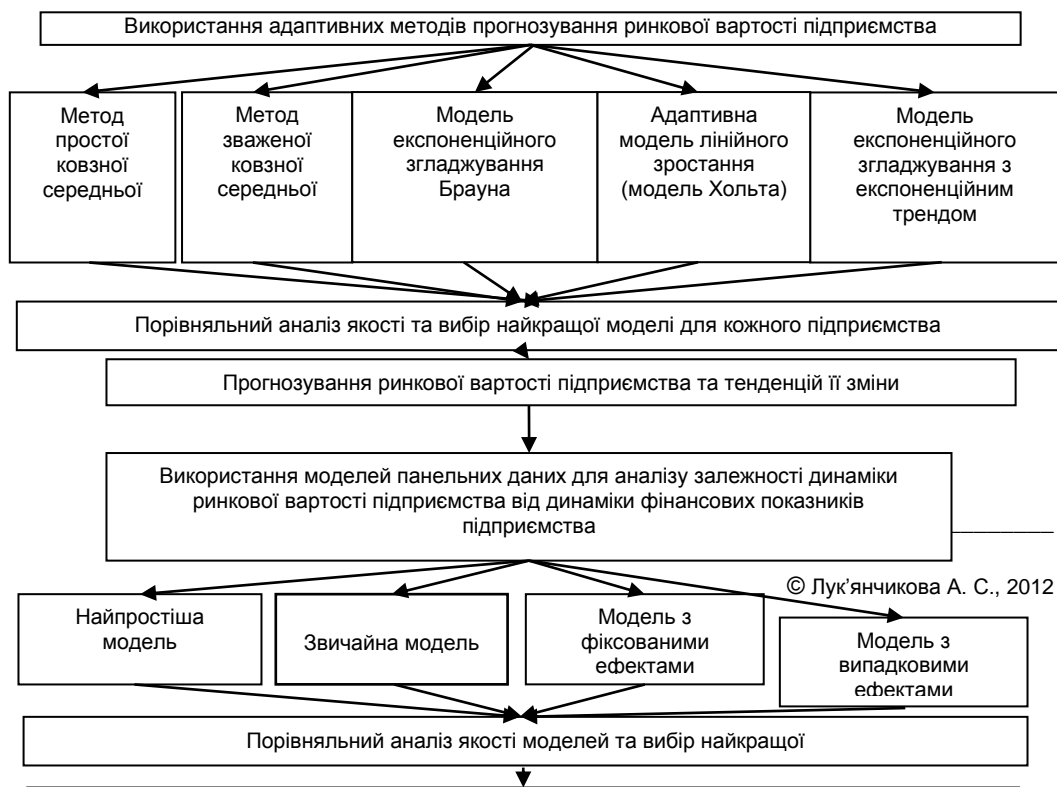

Рис. Концептуальна схема взаємозв'язку моделей аналізу ринкової вартості підприємства

Таблиця 1

Порівняльний аналіз якості моделей

Модель	Крюковський вагобуд. завод	МоторСіч	АвтоКраз
Проста ковзна середня	6,1067 %	7,4477 %	5,9567 %
Зважена ковзна середня	5,7312 %	5,1281 %	6,3981 %
Модель Брауна	5,7843 %	5,0682 %	27,3518 %
Модель Хольта	5,0395 %	4,9945 %	50 %
Експоненційне згладжування з експоненційним трендом	75,395 %	84,8945 %	5,0689 %

Для побудови моделі панельних даних залежності ринкової вартості підприємства від фінансових показників його діяльності використовувались дані за 3 роки 18 підприємств машинобудівної галузі.

Як факторні змінні обрано одні з найважливіших показників ефективності діяльності підприємства, динаміка яких свідчить про ефективність управлінської діяльності та обраної стратегії розвитку, а саме: коефіцієнт рентабельності активів, коефіцієнт рентабельності продажу, коефіцієнт автономності та коефіцієнт абсолютної ліквідності.

Порівняльна характеристика чотирьох видів моделей панельних даних (проста модель панельних даних, загальна модель панельних даних, модель панельних даних з фіксованими ефектами, модель панельних даних з випадковими ефектами) із застосуванням різних комбінацій факторних ознак дозволила зробити висновки, що найбільш високе значення коефіцієнта детермінації, яке дорівнює 0,994876, характерне для моделі панельних даних з фіксованими ефектами з факторними ознаками "коефіцієнт рентабельності активів" та "коефіцієнт автономності".

Розроблено моделі класифікації підприємств, які дозволяють оцінити потенціал зростання ринкової вартості та передбачають таку класифікацію підприємств: 1 клас – підприємства з високим рівнем інвестиційної привабливості і потенціалом зростання ринкової вартості; 2 клас – підприємства з низьким рівнем інвестиційної привабливості і потенціалом зростання ринкової вартості.

У табл. 2 подана порівняльна характеристика побудованих моделей класифікації за кількістю неправильно класифікованих об'єктів.

Таблиця 2

Порівняльний аналіз якості моделей

	Статичні	Динамічні
Дискримінантна модель	27,3 %	9,1 %
Логіт-модель	18,2 %	18,2 %
Пробіт-модель	22,7 %	22,7 %

Таким чином, динамічна дискримінантна функція забезпечує найкращу якість розпізнавання, найточніше дозволяє обчислити вірогідність віднесення підприємств до 1 або 2 класу, а також оцінити потенціал зростання ринкової вартості на основі характеристик його фінансової діяльності.

Запропонований комплекс моделей може бути застосований у практиці фінансової діяльності підприємств машинобудівної галузі.

Наук. керівн. Мілевський С. В.

Література: 1. Грязнова А. Г. Оценка бизнеса / А. Г. Грязнова, М. А. Федотова. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Финансы и статистика, 2006. – 756 с. 2. Никонова И. А. Стратегия и стоимость коммерческого банка / И. А. Никонова, Р. Н. Шамгунов. – М. : Альпина Бизнес Букс, 2007. – 304 с. 3. Оценка стоимости предприятия (бизнеса) : учебное пособие / под ред. Н. А. Абдуллаева, Н. А. Колайко. – М. : Экмос, 2000. – 573 с.

